

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 17/05-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. Jozefa Kucíka, bytom T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Úradu vlády Slovenskej republiky pri preskúmaní spôsobu vybavenia jeho sťažnosti Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 260/04/SK4-I, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. Jozefa Kucíka o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2004 doručená sťažnosť MUDr. Jozefa Kucíka, bytom T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) pri preskúmaní spôsobu vybavenia jeho

sťažnosti Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) vo veci sp. zn. 260/04/SK4-I.

Sťažovateľ uviedol, že listom z 24. novembra 2002 sa obrátil na ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“), ako aj na ministerstvo vnútra so sťažnosťou na postup Okresného úradu vo Vranove nad Topľou (ďalej len „okresný úrad“) a Krajského úradu v Prešove (ďalej len „krajský úrad“). Predmetná sťažnosť, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania postupov, resp. už právoplatne vydaných rozhodnutí kompetentných správnych orgánov v ním označených priestupkových konaniach mimo odvolacieho konania, bola na ministerstve vnútra vedená pod sp. zn. SVS – 2003–St/2 a bola vybavovaná sekciou verejnej správy, odborom všeobecnej vnútornej správy tohto ministerstva.

Keďže sťažovateľ sa domnieval, že kompetentný odbor ministerstva vnútra nepostupoval v jeho veci správne, svojou sťažnosťou na jeho postup sa 7. augusta 2003 obrátil na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Úrad kontroly ministerstva vnútra Slovenskej republiky – odbor kontroly a vybavovania sťažností (ďalej len „úrad kontroly“). Odborom kontroly vo veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. UK-1252/St – 2003 – C bolo zistené, že sekcia verejnej správy pri vybavovaní podania sťažovateľa, ktoré neposúdila ako sťažnosť podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach (ďalej len „zákon o sťažnostiach“), nepostupovala správne a že pochybenie vybavujúceho zamestnanca (jeho nečinnosť) bolo označené za disciplinárne previnenie. V súvislosti s uvedeným sa sťažovateľ domáhal na ministerstve vnútra zákonnej primeranej nápravy spôsobenej mu nečinnosťou pri vybavovaní jeho podania z 24. novembra 2002 (žiadal ministerstvo vnútra o vyvedenie primeraných opatrení voči vybavujúcemu zamestnancovi podľa zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Etického kódexu štátneho zamestnanca).

Ako ďalej sťažovateľ uvádza, jeho požiadavkám v tomto smere nebolo ministerstvom vnútra vyhovené. Preto listom z 22. septembra 2004 podal úradu vlády

žiadost' o preskúmanie postupu zamestnancov sekcie verejnej správy ministerstva vnútra a úradu kontroly pri vybavovaní jeho predchádzajúcich podaní.

Za účelom vybavenia tejto žiadosti úrad vlády listom z 11. októbra 2004 sp. zn. 260/04/SK4-I postúpil podanie sťažovateľa ministerstvu vnútra s požiadavkou informovať sťažovateľa o záveroch vybavenia veci. Ministerstvo vnútra listom z 19. novembra 2004 oznámilo sťažovateľovi, že trvá na záveroch, ktoré mu oznámilo listom z 26. augusta 2004 pod č. k. UK –792/St'-2004-C.

Podľa tvrdenia sťažovateľa bol zásah do jeho označeného základného práva spôsobený a naďalej trvá v dôsledku nekonania dotknutého štátneho orgánu, ktorý bol oprávnený a príslušný preskúmať spôsob vybavenia jeho sťažnosti a postup pri jej vybavovaní ministerstvom vnútra. Sťažovateľ uvádza, že sa nedomáha určitého spôsobu vybavenia sťažnosti, ale domáha sa toho, aby úrad vlády ako príslušný orgán vo veci konal.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy úradom vlády vo veci sp. zn. 260/04/SK4-I, prikázal úradu vlády, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 260/04/SK4-I konal a priznal mu trovy konania v zatiaľ nevyčíslenej výške.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

III.

Podľa obsahu sťažnosti je jej predmetom tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa označeného článku ústavy postupom úradu vlády pri preskúmaní vybavenia jeho sťažnosti ministerstvom vnútra, pretože vychádzajúc z oprávnení úradu vlády tento napriek tomu v jeho veci nekonal, a tým mu odmietol poskytnúť takú právnu ochranu, akú mu zákon o sťažnostiach priznáva.

Pre rozhodnutie ústavného súdu boli rozhodujúce nasledovné právne úvahy a právne posúdenie predmetu konania:

Postup pri podávaní, prijímaní, evidovaní, vybavovaní a kontrole vybavovania sťažností fyzických a právnických osôb ustanovuje zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach. Podľa tohto zákona prijímajú, evidujú, vybavujú a kontrolujú vybavovanie sťažností jednak štátne orgány a nimi riadené organizácie, obce a nimi zriadené organizácie, ako aj právnické a fyzické osoby, ktorým zákon zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (ďalej len „orgán verejnej správy“).

Príslušný orgán verejnej správy je povinný sťažnosť prešetriť a vybaviť do 30 dní odo dňa, keď mu bola doručená. Zákon však určuje ďalšie lehoty na vybavenie sťažnosti v osobitných prípadoch. Výsledok prešetrenia sťažnosti sa oznamuje sťažovateľovi.

Podľa § 24 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy je úrad vlády ústredným orgánom štátnej správy pre kontrolu plnenia úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy, kontrolu plnenia úloh z uznesení vlády, ako aj pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností. Oprávnenie kontrolovať vybavovanie petícií a sťažností dáva úradu vlády aj zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe (§ 2 ods. 1 zákona). Podľa § 3 citovaného zákona sa kontrolná činnosť úradu vlády vzťahuje na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy neustanovujú inak, na orgány miestnej štátnej správy a právnické osoby nimi zriadené, ako aj na obce pri plnení úloh štátnej správy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je jeho právomoc vec meritórne skúmať založená výlučne v prípadoch, keď medzi napadnutým rozhodnutím alebo postupom dotknutého orgánu a namietaným porušením základných práv a slobôd existuje súvislosť, z ktorej vyplýva otázka ústavného významu a intenzity (I. ÚS 19/02). V danom prípade však ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné zaoberať sa otázkou, či medzi napadnutým

postupom dotknutého orgánu a označeným právom sťažovateľa je vôbec súvislosť, z ktorej by vyplývala otázka ústavného významu a intenzity.

Ústavný súd sa vo veci svojej právomoci totiž riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Všeobecné súdnictvo zabezpečuje fyzickým a právnickým osobám presadzovanie svojich práv, zaväzuje sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými štátnymi zásahmi, pritom má prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody. Príslušné procesné poriadky (v tomto prípade Občiansky súdny poriadok) sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou ochrany zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01).

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia sa postupom správneho orgánu rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku fyzická alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Týmto zákonným postupom sa zabezpečuje ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Toto právo zahŕňa aj právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá sa domáha, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť v lehote, ktorú zároveň určí. Orgán verejnej správy nekoná spôsobom určeným príslušným právnym predpisom najmä tým, že je v konaní nečinný a uvedenou nečinnosťou je fyzická alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach.

Sťažovateľ tvrdí, že „... sa nedomáha určitého spôsobu vybavenia sťažnosti, domáha sa však toho, aby odporca ako príslušný orgán vo veci konal“. Proti nečinnosti orgánu štátnej správy, a takým je v danom prípade úrad vlády, sa sťažovateľ môže brániť v správnom súdnictve, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, treba konštatovať, že sťažovateľ sa v okolnostiach prípadu vôbec nedomáhal na príslušnom súde ochrany svojho označeného práva (túto skutočnosť nepreukázal, ani to netvrdí v sťažnosti).

Keďže sťažovateľ namietal, že postupom úradu vlády došlo k porušeniu jeho označeného základného práva a keďže proti nečinnosti orgánov verejnej správy poskytujú ochranu všeobecné sudy v rámci správneho súdnictva (III. ÚS 72/02, II. ÚS 136/02, I. ÚS 9/02), ústavný súd bol nútený sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nedostatok právomoci ústavného súdu zaoberať sa sťažnosťou sťažovateľa nemožno odstrániť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o ďalších nárokoch je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 3 ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti osobitne nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2005